

Michal Hvorecký
SILNÝ POCIT ČISTOTY

edice próza

Michal Hvorecký: SILNÝ POCIT ČISTOTY

Copyright © Michal Hvorecký, 1998

Translation © Olga Turňová

Cover illustration © Jana Slezáková

Vydalo vydavatelství Ing. Marek Turňa, člen skupiny Drewo a srd
jako svou 4. publikaci

Vydání první

Zlín 2005

Jazyková redakce: Mgr. Vlasta Šupáková

Obálka a layout: KUSKUS

Tisk a knihařské zpracování: KRUPA print, Žilina, krupa@krupaprint.sk

Všechna práva vyhrazena

Interní katalogové číslo: IMT04PROZ2/2005

ISBN: 80-903562-3-0

Tato kniha vyšla s finanční podporou Komisie SLOLIA,
Literárne informačné centrum, Bratislava, Slovenská republika

Táto kniha vyšla s finančnou podporou Komisie SLOLIA,
Literárne informačné centrum, Bratislava

slizký masožravý mutant
ze zamořené planety B2.44M,
který se rychlostí světla řítí
na citadelu Vládce hvězd
a chce ji zničit laserkinetickým
dělem

Erotické procitnutí jsem zažil ve spánku. Vyvrcholilo právě ve chvíli, kdy jsme v ukradeném volkswagenu překračovali rakousko-československou státní hranici. Zdál se mi sen plný neuvěřitelných prasáren a mojí partnerkou v něm byla máma, která seděla na sedadle přede mnou. V jednom okamžiku se však velké polibky, při nichž se mi vysněná matka otevřenými ústy přísávala na tváře, náhle změnilý na jemné facky od matky reálné (jsem sice psychicky nemocný, ale odjakživa spím neuvěřitelně tvrdě). Něžné snové prosby na stupňování rozkoše se staly podrážděnou výzvou, abych si našel svůj pas.

Po prvé jsem pocítil, co je to vlhkost v klíně. Byl jsem jako omámený, a když jsem pas zpod hromady komiksových sešitů a paperbackových románů konečně vytáhl, věděl jsem, že něco se nenávratně

změnilo. Podal jsem pas matce. Podíval jsem se jí do tváře a už jsem věděl, že to, co jsem tušil přibližně od devíti let a co se s přibývajícím věkem stupňovalo, je teď jisté. Neměl jsem pro definování svého stavu jiné slovo než perverzita a nenašel jsem ho dodnes. Pochopil jsem, že svou matku miluji a mé dětství končí.

Narodil jsem se v roce 1975 ve Vídni. Rodiče mi nevymysleli jen jméno, ale i příjmení, a tak jsem se stal živým konceptem otcovy teorie o fúzi člověk — stroj. Jmenuji se Albert Eniac.

V dětství jsem byl téměř úplně normální. Ale dnes, zpětně, mám pocit, že první příznaky přecitlivělosti — takové typické u jedináčků — se u mě projevovaly od nejranějšího dětství. Možná už tehdy se v nich dala vypožorovat tendence k pozdější úchylce. Nevím. Problémy s narací — u duševně nemocných časté — jsem zažíval odjakživa. Především jsem neovládal komplikovanost řečových jednotek jedné roviny a spojoval jsem nespojitelné, sousedící, ale i heterogenní elementy do deformovaných, ale často působivých metaforických tvarů, přičemž jako první jsem vždy kód vlastní výpovědi ztratil já sám. Z dětství si pamatuji jenom zlomky, pomíchané útržky z bizarního života, prožívaného v jednopokojovém bytě na nejvyšším poschodí věžáku ve druhém vídeňském obvodu.

Moje úplně první vzpomínka se váže na dobu, kdy otec s matkou — náruživí trekkies — trávili celé dny nad korekturami jejich dvou-svazkové Morfologie jazyka Klingon, oblečení v kombinézách kapitána Kirka a kosmonautky Uhury. Cítil jsem se moc osamělý, a tak jsem se rozhodl upéct v mikrovlnné troubě našeho křečka, ukradeného ze supermarketu Pretty Pets. 35 minut, 1200 Wattů. Zrychlený

dech. Dvojitá dvířka, sklo a bílá dírkovaná mřížka. Otáčení průsvitného talíře. Růžová tlapka, drápek. Prskání. Vzpomínám si, že první záchvěv skutečné radosti jsem pocítil, když jsem pochopil, že už nedokáže vstát a ze zad mu stoupal šedý proužek dýmu. Když se v poslední křeči převrátil na záda, měl jsem radost a přemýšlel jsem o nepotřebnosti televizních programů.

Naše nároky na životní prostor plně pokrývala rozlehlá čtvercová manželská postel. Ven jsme chodili pouze v nevyhnutelných případech. Pocit studu jsme neznali, a tak jsme se oblékali jenom tehdy, když nám pro opožděnou platbu vypínali topení.

Milovali jsme pestrobarevnou a hlučnou spleť počítačových her: akční strategie, adventury, dungeony, simulátory helikopter, turnbases. Nezřídka jsme v náruživosti vytrhli joystick a tlačítko space bar, kterým se spouští střelba, nám z důvodu častého používání vynechávalo.

Na společné krádeže do okolních supermarketů jsme chodili oblečení jako kapitalisticky šťastná rodina (dva + jedna, pastelové barvy C&A oblečení, hygiena, úsměv se sněhobílými zuby), což vůbec nepatří k našemu deleuzeovskému stylu, ale právě tak jsme to potřebovali. Typická scéna: matka si u pokladny dává zabalit bonboniéru s profilem hlavy černouška na obalu a vymýšlí si úplně nesmyslné historky z vyšší společnosti. Mně mezitím otec, krytý regálem, strká pod bundu šest videokazet, dvě cédéčka a neodpustí si ani milovanou Nutellu. Spodní šňůru na bundě jsem si dokázal pevně uvázat i sám.

Všechno to vlastně vycházelo z toho, že otec byl ztělesněním poststrukturálních tendencí. To se, kromě jiného, projevovalo i v tom, že jsem všichni tři spali ve společné posteli a rodiče se milovali přímo před mýma očima. Otec, úplně ztotožněn s raným Derridem, mi to

vysvětlil tak, že intimnost v samotě je jen iluzí, protože kde je člověk, tam je vždy i jazyk, proč bych je nemohl sledovat i já? Tímto postojem jsem byl uchvácen, podobně jako nízkým uměleckým vkusem, který naší domácnosti doslova a do písmene vládl.

Naším jediným kusem nábytku byla masivní knihovna brakové literatury, která obsahovala kolem osmi tisíc svazků. A to nepočítám nejrůznější obskurní specializované publikace z podivných vědních oborů. Doplnkem této nádherné pokleslosti byla sbírka videokazet, plná skutečných skvostů. A taktéž obrovská hromada úžasně špatných devatenácti šilinkových cédéček (Österreichische Hitparade der Volksmusik, Rainhard Fendrich: Midlife Crisis, Georg Danzer: Weihnachtslieder atd.).

Abych byl konkrétní, uvedu jeden příklad. Ten dokazuje, že možná právě důslednost hraničící s dokonalostí u mě způsobila překročení nepřesně definovaných hranic mezi zdravím a nemocí, a v naší domácnosti, řečeno Baudrillardem, přímo bujení neestetična. Moji rodiče cítili nějakou jemnou posedlost smíchanou s úctou k západoněmeckým erotickým filmům sedmdesátých let, a tak jsme si nesčetněkrát pouštěli celý žánr. Klasiku, kde se dav dlouhonožých středoškolaček vydal jednou na zimní lyžování, jindy na jarní výlet na jachtě nebo do „rozpáleného Samarkandu“. A během cesty týnejdžerky potkávají všechny potřebné postavy, nezbytným mladým lektorem počínaje, přes chlapecké gymnázium na výletě a šarmanntního průvodce v muzeu, až po staršího vědce ze sousedního hotelového pokoje.

Ještě raději jsme měli téměř zapomenuté, ale o to úchvatnější perličky tohoto brakového žánru: sice krátký, ale neuvěřitelně špatný film Maso, maso (pokračování nazvané Stehna, stehna nás zklamalo kompoziční roztržitostí). Dlouhatánský, ale vtipný a napínavý film Mokrý trička neuschnou. A především naši kultovní

záležitost, která naneštěstí trochu odrazuje ne moc nápaditým názvem Neslušná dobrodružství slušné tělocvikářky.

Téměř stejně dobře jsme byli zásobeni i v oblasti ostatních něžně pokleslých literárních a filmových žánrů (které se ve tvorbě neaspírující na umění lehce překrývají adaptacemi, inspiracemi, citáty, ale i přepisy, pokračováními a remaky): spaghetti western, milostný příběh, dobrodružné kung-fu (jako jedna z mála středoevropských rodin jsme si nad postel zavěsili mapu kláštera Shao-Lin i s pověstnou třináctou komnatou a na stěnách jsme místo tapet měli plakáty Jackieho Chana v životní velikosti), pulp science fiction (příběhy o vynálezech šílených profesorů, parapsychologii, telekinezi, čtení myšlenek a zachraňování galaxií, kde nechybí komplikovaný únos a závěrečný polibek), bojové filmy s kickboxery, upíří horory (především pilotní film žánru Když si Satan umývá poskrvnené ruce a všech sedm dílů), fingované dokumenty o pitvách ufonů Nejsme sami a tak dále.

Pro lepší ilustraci zvrácené vášnivosti našeho nízkého vkusu uvedu rodinný filmový námět číslo jedna: Obří krysy, které poprvé ochutnaly lidskou krev. V teorii tohoto zřídka uváděného subžánru se naše rodina stala klasickou. Pod společným pseudonymem Myxin Asmodis jsme v jediném rakouském specializovaném časopise Komando Rha-Ta-N'my publikovali závratné množství analytických studií obhajujících dekonstruktivní rozbor zčásti zapomenutého námětu. Podobně jsme analyzovali filmovou naraci při diskurzu Stromoupíra a kosmomouchy Truktany a zkoumali jejich vzájemné distribuční a integrační vztahy. Nesmím zapomenout na svou psychoanalytičku, která měla pro můj život téměř rozhodující význam. Simulantství a hypochondrie jsou v naší rodině mnohem oblíbenější než nudný stav zdraví a rodinné pohody. Ale jak už bývá u kriminálníků

pravidlem, není to samoúčelné. Z psychoanalytiků se dají vytlout peníze. Uvaří člověku kávu, pozvou ho na oběd, později dokonce koupí dáreček a podobně. Ale především, potvrzením o duševní úchylce ho zbaví povinnosti chodit do zkorumpovaných buržoazních škol, zaměstnat se a zničit si život poctivostí. (V oblasti etiky na nás měly největší vliv myšlenky Johnyho Rottena, především z jeho raného období neskrývané brutality a praktické misantropie.)

Pro začátek jsem se s rodiči dohodl, že budu bisexuální schizofrenik s chronickou tendencí k manickým depresím. Na první sezení mě otec důkladně připravil předčítáním klasiků: Freud, Adler, ale i Nevermann, Sprenger, Kiev a Sharadamb. Bez toho, že bych se musel chválit, chci uvést, že snad právě kvůli perverzním sklonům se u mě už v dětství projevila výjimečná výřečnost, schopnost kontrapunkticky střídat řečové sekvence a spojovat aktanty tak, že jsem dokázal zaujmout jakéhokoliv posluchače. To se úplně potvrdilo hned na první konzultaci s Dr. Anne Lieventovou, známou členkou vídeňské Postpsychoanalytické společnosti. Moje fantastické zážitky z reality ještě snesla, přestože ji povídání o fascinaci vodopády a vodními víry (vyprávěl jsem ve třetí osobě) omámilo čistou dokonalostí diagnózy.

Horší to bylo, když jsem ji vystavil záplavě vymyšlených snů. Poštovní schránku (do níž jsem skryl svoje rodiče, prarodiče, želvu a ještě i tělesně postiženou sousedku) uloženou v krabici, hosenou do skříně plné vlhkých sítí a omotanou vystřelujícím deštníkem, ještě zpcená zvládl. Ale u šesti letadel oblečených do uniformy, plných nepříjemného hmyzu a položených do čerstvě vykopané jámy, kterou zasypává plešatý ministerský předseda, postupně ztrácela barvu. Hluboce se nadechla ještě jako přesvědčená nekuřačka, při výdechu mě však zdeptaná poprosila o cigaretu a zapalovač. Netušila, že to nejlepší teprve přijde.